

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
I EKONOMSKIH ODNOSA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ
И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND ECONOMIC RELATIONS

**Analiza
vanjskotrgovinske
razmjene
Bosne i Hercegovine**

2019

Sarajevo, februar 2020. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE	4
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA	5
2.1 ROBNA RAZMJENA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA	10
3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA	11
4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA	14
5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EU	15
5.1 ROBNA RAZMJENA SA EU PO TB.....	16
5.2 ROBNA RAZMJENA SA HRVATSKOM.....	18
6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E	20
6.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA CEFTA-E	21
6.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA CEFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	22
6.3 ROBNA RAZMJENA SA SRBIJOM	24
7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-E	26
7.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA EFTA-E	26
7.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	28
8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM.....	30
9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE.....	32
STATISTIČKI DODATAK.....	35
PRILOG 1.....	36
PRILOG 2.....	37
PRILOG 3.....	38

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentovane detaljne informacije o robnoj razmjeni BiH za 2019. godinu.

- *Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine u 2019. godini iznosila je 30,99 milijardi KM. Vrijednost izvezene robe bila je 11,49 milijardi KM, a vrijednost uvezene robe iznosila je 19,50 milijardi KM, te je zabilježen vanjskotrgovinski deficit od 8,01 milijardu KM. Trgovinski deficit bilježi rast od 8,6% u odnosu na prethodnu godinu.*
 - *Glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene u 2019. godini bile su: smanjenje ukupne vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine (0,6%), pad izvoza (3,4%), rast uvoza (1,2%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom za 2,8%.*
 - *Evropska unija je i dalje naš glavni vanjskotrgovinski partner, tako da u ukupnom obimu robne razmjene EU učestvuje sa 66%, zatim zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ učestvuju sa 14%, dok ostale zemlje učestvuju sa 20%.*
 - *Izvoz u EU ostvaruje učešće sa 73% u ukupnom bh. izvozu, a uvoz iz zemalja EU učestvuje sa 62% u ukupnom bh. uvozu. U 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa EU (0,6%), pad izvoza u EU (3,4%), rast uvoza iz EU (3,6%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom sa EU (5%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen rast (24%).*
 - *Izvoz u zemlje CEFTA-e učestvuje sa 17% u ukupnom bh. izvozu, a uvoz iz zemalja CEFTA-e učestvuje sa 12% u ukupnom bh. uvozu. U 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa CEFTA-om (1,1%), pad izvoza u CEFTA-u (2,3%), rast uvoza iz CEFTA-e (3,9%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om (5%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen rast (35%).*
 - *Izvoz u ostale zemlje (zemlje koje ne pripadaju grupacijama EU i CEFTA-e) ostvaruje učešće od 10% u ukupnom bh. izvozu, dok uvoz iz ostalih zemalja u ukupnom bh. uvozu učestvuje sa 26%.*
 - *Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa: Austrijom od 151%, Slovenijom 111%, Njemačkom 72%, Hrvatskom 69%, Francuskom 62%, Srbijom 61%, Italijom 56%.*
- Pored ovih zemalja, značajni trgovinski partneri BiH su Kina, SAD, Poljska te Rusija, međutim pokrivenost uvoza izvozom sa tim zemljama je mala, pa tako sa Rusijom iznosi 29%, Poljskom 29%, sa SAD-om je 8%, te sa Kinom 2%.*
- *Bosna i Hercegovina je u 2019. godini najviše izvozila u: Njemačku (1,68 milijardi KM), Hrvatsku (1,40 milijardi KM), Srbiju (1,31 milijardu KM), Italiju (1,30 milijardi KM), Austriju (1,09 milijardi KM), Sloveniju (1,01 milijardu KM), Crnu Goru (407,2 miliona KM), te Tursku (292,6 miliona KM).*
 - *U posmatranoj godini, Bosna i Hercegovina je najviše uvozila iz: Njemačke (2,34 milijarde KM), Italije (2,33 milijarde KM), Srbije (2,15 milijardi KM), Hrvatske (2,02 milijarde KM), Kine (1,45 milijardi KM), Turske (964,6 miliona KM), Slovenije (906,6 miliona KM), te iz Austrije (721,5 miliona KM).*

1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE

Tabela 1. Uporedni pregled robne razmjene BiH

Mil.KM

OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Prosjek	Index 2019/2018
IZVOZ	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,25	11.492,47	10.570,71	96,57
UVOZ	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.273,97	19.498,48	17.794,19	101,16
OBIM	24.839,18	25.579,12	29.241,02	31.174,22	30.990,95	28.364,90	99,41
DEFICIT/SUFICIT	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.373,72	-8.006,01	-7.223,49	108,57
POKRIVENOST (%)	56,70	58,28	60,79	61,74	58,94	59,29	-

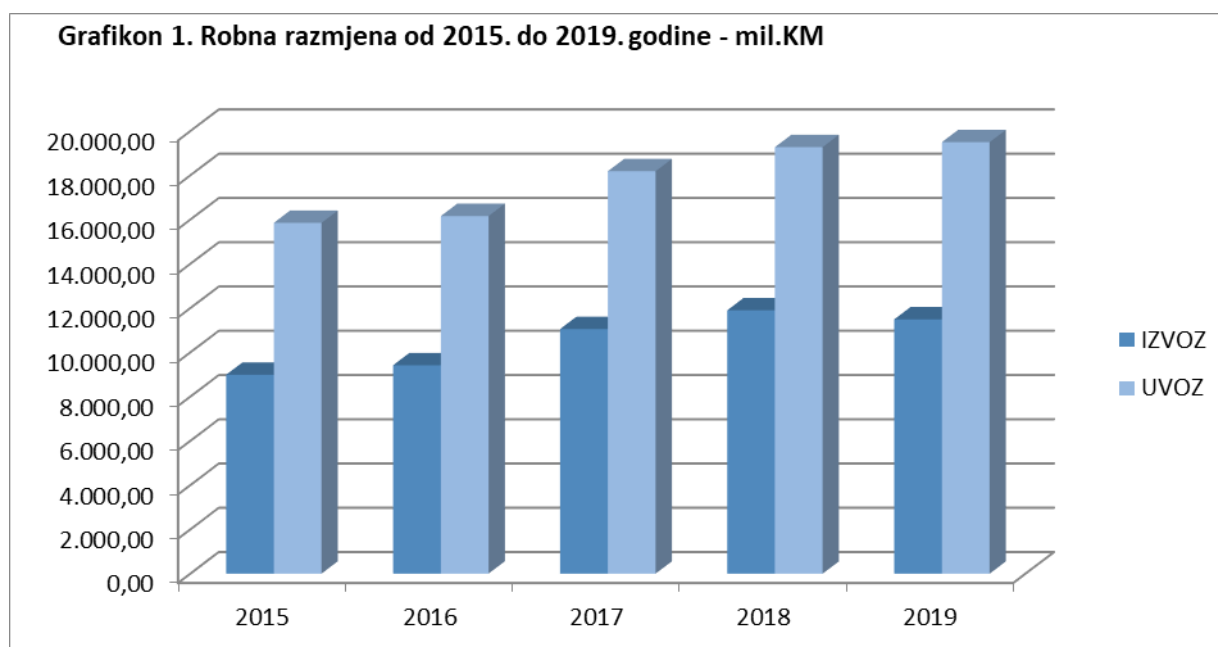
Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini, u odnosu na prethodnu godinu, izvoz je manji za 3,4%, dok je uvoz porastao za 1,2%, što je dovelo da je pokrivenost uvoza izvozom manja za 2,8%.

Vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine je i dalje izuzetno visok i u 2019. godini njegova vrijednost iznosi 8,01 milijardu KM, što je za 8,6% više u odnosu na prethodnu godinu.

Na grafikonu 1 predstavljeno je kretanje izvoza i uvoza Bosne i Hercegovine u periodu od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA

Tabela 2. - Pregled proizvoda sa najvećim izvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost izvoza (mil. KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
			2015	2016	2017	2018	2019		
1	2716	Električna energija	284,43	322,46	462,97	574,04	574,87	5,00%	100,1
2	9401	Sjedala	616,70	656,58	693,14	638,15	533,89	4,65%	84
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	254,60	297,96	332,05	344,26	338,02	2,94%	98
4	8544	Izolirana žica, kablovi	189,46	198,76	267,27	309,48	329,32	2,87%	106
5	7308	Željezne ili čelične konstrukcije	133,05	170,53	221,58	298,43	328,75	2,86%	110
6	4407	Drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm	321,32	341,77	360,20	354,97	318,06	2,77%	90
7	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože	307,75	314,14	309,56	298,82	293,85	2,56%	98
8	6406	Dijelovi obuće	162,81	193,58	225,35	274,76	290,55	2,53%	106
9	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila	250,91	250,97	250,87	272,71	281,14	2,45%	103
10	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika	166,25	166,88	200,06	239,71	262,94	0,00	110
Ukupno (1-10)			2.687,28	2.913,62	3.323,06	3.605,34	3.551,39	30,90%	99
Ostalo			6.300,04	6.504,49	7.732,33	8.294,91	7.941,08	69,10%	96
UKUPNO			8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,25	11.492,47	100,00%	97

Izvor: Agencija za statistiku BiH

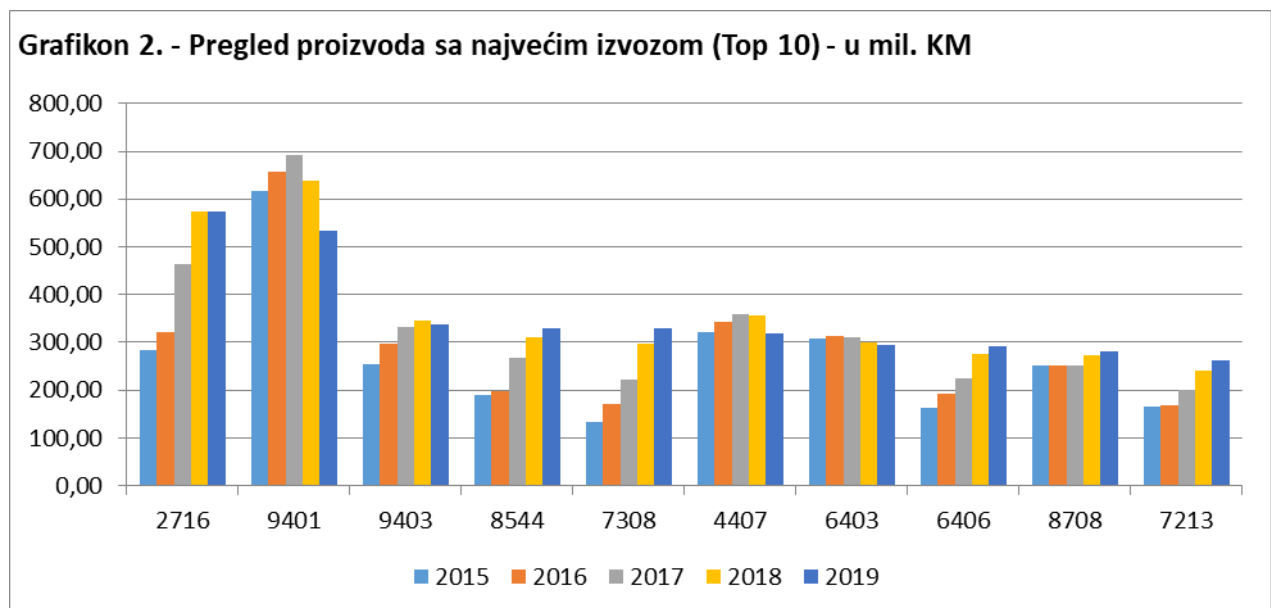
Preliminarni podaci

Proizvodi koji su se najviše izvozili u 2019. godini su:

- električna energija (TB 2716) – 574,9 miliona KM, ↑0,1%;
- sjedala (TB 9401) – 533,9 milion KM, ↓16%;
- ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) – 338,0 miliona KM, ↓2%;
- izolirana žica, kablovi (TB 8544) – 329,3 miliona KM, ↑6%;
- željezne ili čelične konstrukcije (TB 7308) – 328,8 miliona KM, ↑10%.

Najveći doprinos na pad bh. izvoza u 2019. godinu u odnosu na 2018. godinu, ima izvoz u:

- Hrvatsku – aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 65,24 miliona KM, ↓52%;
- Njemačku – sjedala (TB 9401) – 173,43 miliona KM, ↓26%;
- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 254,53 miliona KM, ↓17%;
- Austriju – aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 31,60 miliona KM, ↓59%;
- Tursku – goveđeg mesa, svježeg ili rashlađenog (TB 0201) – 987,45 hiljada KM, ↓98%;
- Hrvatsku – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 2,62 miliona KM, ↓94%.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od 2015. do 2019. godine zabilježen je rast izvoza električne energije (TB 2716), izolirane žice, kablova (TB 8544), zatim željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308), dijelova obuće (TB 6406), te toplo valjane žice (TB 7213).

Tabela 3. - Pregled proizvoda sa najvećim **uvozom** po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost uvoza (mil. KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
			2015	2016	2017	2018	2019		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobijena od bitumenskih minerala, osim sirovih	835,66	809,27	957,03	1.247,31	1.578,20	8,09%	127
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	548,58	602,40	698,11	769,20	887,68	4,55%	115
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja	303,63	251,01	458,40	502,76	528,88	2,71%	105
4	3004	Lijekovi	434,40	446,63	444,24	455,26	495,58	2,54%	109
5	2716	Električna energija	106,37	115,45	317,11	178,90	270,79	1,39%	151
6	8517	Telefonski aparati	197,39	202,99	202,48	199,96	230,56	1,18%	115
7	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	207,56	153,93	181,57	204,37	219,06	1,12%	107
8	4107	Goveđe kože, kože kopitara, dalje obrađivane	198,04	212,66	214,64	229,35	200,27	1,03%	87
9	7601	Aluminij u sirovim oblicima	102,46	46,31	118,12	153,15	191,11	0,98%	125
10	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	148,35	151,90	135,99	164,22	175,31	0,90%	107
Ukupno (1-10)			3.082,42	2.992,54	3.727,70	4.104,50	4.777,43	24,50%	116
Ostalo			12.769,44	13.168,47	14.457,94	15.169,47	14.721,05	75,50%	97
UKUPNO			15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.273,97	19.498,48	100,00%	101

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

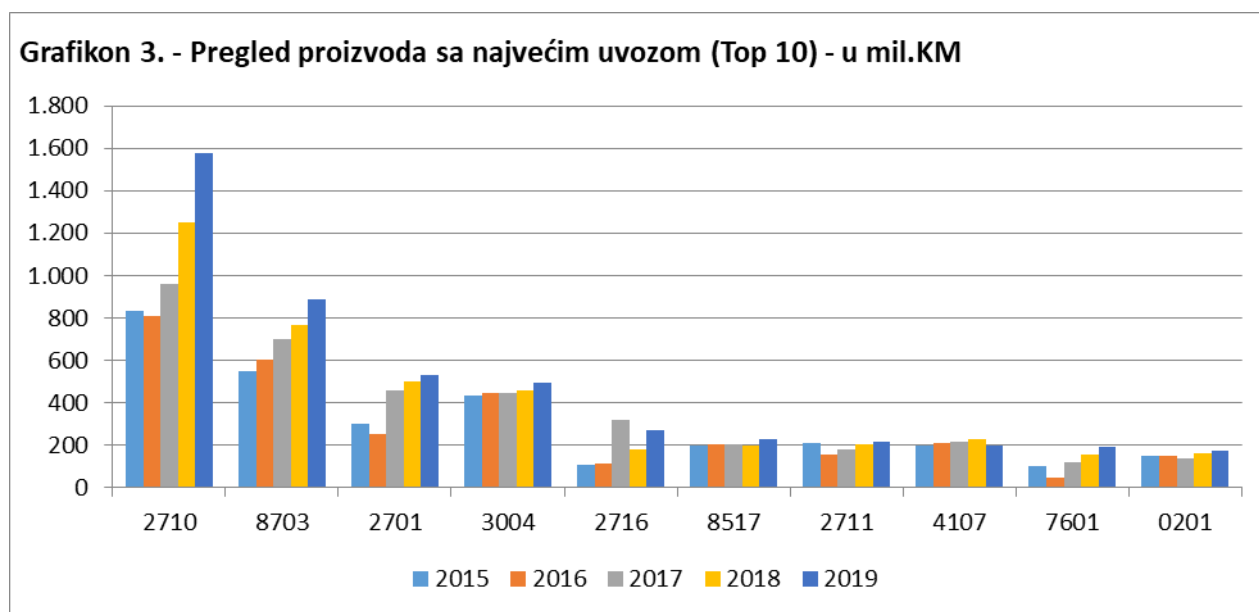
Proizvodi koji su se najviše uvozili u 2019. godini su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710)- 1,58 milijardi KM, ↑27%,
- putnički automobili (TB 8703) – 887,7 miliona KM, ↑15%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 528,9 miliona KM, ↑5%,
- lijekovi (TB 3004) – 495,6 miliona KM, ↑9%,
- električna energija (TB 2716) – 270,8 miliona KM, ↑51%.

Najveći doprinos na rast bh. uvoza u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, ima uvoz iz:

- Italije – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 478,99 miliona KM, ↑46%;
- Hrvatske – električne energije (TB 2716) – 166,96 miliona KM, ↑273%;
- Srbije – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 265,33 miliona KM, ↑47%;
- Njemačke – putničkih automobila (TB 8703) – 461,53 miliona KM, ↑15%;
- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 684,48 miliona KM, ↑8%;
- SAD-a – kamenog uglja i briketa (TB 2701) – 455,18 miliona KM, ↑7%.

U 2019. godini iz Rusije i Irana nije bio zabilježen uvoz sirove nafte (TB 2709), dok je u prošloj godini uvoz sirove nafte iz Rusije bio 462,56 miliona KM, a iz Irana 137,33 miliona KM.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od 2015. do 2019. godine zabilježen je rast uvoza putničkih automobila (TB 8703), lijekova (TB 3004) i motornih vozila za prevoz robe (TB 8704).

Tabela 4. - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost deficita (mil. KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
			2015	2016	2017	2018	2019		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	-726,00	-708,35	-840,03	-1.105,76	-1.531,85	19,13%	139
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	-542,48	-597,42	-692,53	-760,29	-877,79	10,96%	115
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja	-303,59	-250,98	-458,40	-502,76	-528,88	6,61%	105
4	3004	Lijekovi	-330,20	-333,33	-307,48	-310,46	-358,02	4,47%	115
5	8517	Telefonski aparati	-186,45	-198,26	-196,11	-192,94	-222,53	2,78%	115
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	-207,52	-153,71	-180,24	-201,92	-216,12	2,70%	107
7	4107	Goveđe kože i kože kopitara, dalje obrađivane	-187,06	-199,19	-201,06	-211,59	-189,89	2,37%	90
8	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	-81,76	-100,41	-88,27	-123,90	-174,13	2,17%	141
9	8704	Motorna vozila za prevoz robe	-119,14	-115,99	-140,95	-160,41	-159,80	2,00%	100
10	4011	Nove pneumatske gume	-116,43	-132,65	-142,54	-138,46	-158,95	1,99%	115
Ukupno (1-10)			-2.800,63	-2.790,30	-3.247,60	-3.708,48	-4.417,96	55,18%	119
Ostalo			-4.063,92	-3.952,61	-3.882,65	-3.665,24	-3.588,05	44,82%	98
UKUPNO			-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.373,72	-8.006,01	100,00%	109

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u 2019. godini su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) – 1,53 milijarde KM, ↑39%,
- putnički automobili (TB 8703) – 877,79 miliona KM, ↑15%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 528,88 miliona KM, ↑5%,
- lijekovi (TB 3004) – 358,02 miliona KM, ↑15%.

Najveći doprinos na rast bh. deficita ima deficit u robnoj razmjeni sa:

- Italijom – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 478,99 miliona KM, ↑46%;
- Hrvatskom – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 681,86 miliona KM, ↑15%;
- Srbijom – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 248,06 miliona KM, ↑57%;

U 2019. godini zabilježen je suficit sa Hrvatskom u razmjeni električnom energijom (TB 2716) od 87,57 miliona KM, međutim taj suficit bilježi pad od 67% u odnosu na prethodnu godinu. Pored električne energije zabilježen je suficit sa Hrvatskom u razmjeni aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) od 64,70 miliona KM i pad suficita od 52% u odnosu na 2018. godinu.

U istoj godini, BiH je u robnoj razmjeni sjedala sa Njemačkom zabilježila suficit od 169,59 miliona KM, što je za 26% manje od suficita u 2018. godini.

2.1 Robna razmjena poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 5. - Struktura robne razmjene po vrstama proizvoda

Mil.KM

Vrsta proizvoda		2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index 2019/2018
IZVOZ	Poljoprivreda	891,24	1.001,18	1.084,64	893,24	822,69	7,16%	92,10
	Industrija	8.096,08	8.416,93	9.970,74	11.007,01	10.669,78	92,84%	96,94
	UKUPNO	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,25	11.492,47	100,00%	96,57
UVOZ	Poljoprivreda	2.914,68	2.954,34	3.146,27	3.076,73	3.153,01	16,17%	102,48
	Industrija	12.937,19	13.206,67	15.039,37	16.197,24	16.345,47	83,83%	100,92
	UKUPNO	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.273,97	19.498,48	100,00%	101,16
DEFICIT/SUFICIT	Poljoprivreda	-2.023,44	-1.953,16	-2.061,63	-2.183,49	-2.330,32	29,11%	106,72
	Industrija	-4.841,11	-4.789,74	-5.068,63	-5.190,23	-5.675,69	70,89%	109,35
	UKUPNO	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.373,72	-8.006,01	100,00%	108,57

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

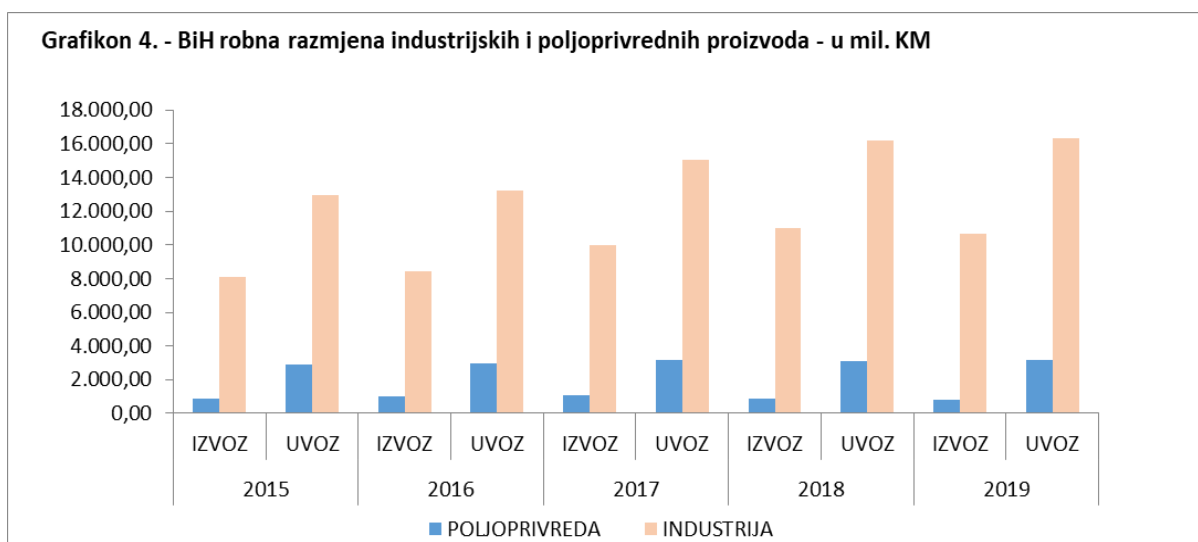
Preliminarni podaci

* Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

U 2019. godini učešće industrijskih proizvoda u ukupnom bh. izvozu je 93%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 7%.

U ukupnom bh. uvozu industrijski proizvodi učestvuju 84%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 16%.

U razmjeni industrijskih proizvoda zabilježen je pad izvoza (3,1%), rast uvoza (0,9%) i rast deficita (9,4%). Poljoprivredni proizvodi bilježe pad izvoza (7,9%) i rast uvoza (2,5%), dok je deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima porastao za 6,7%.

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA

Tabela 6. – bh. izvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

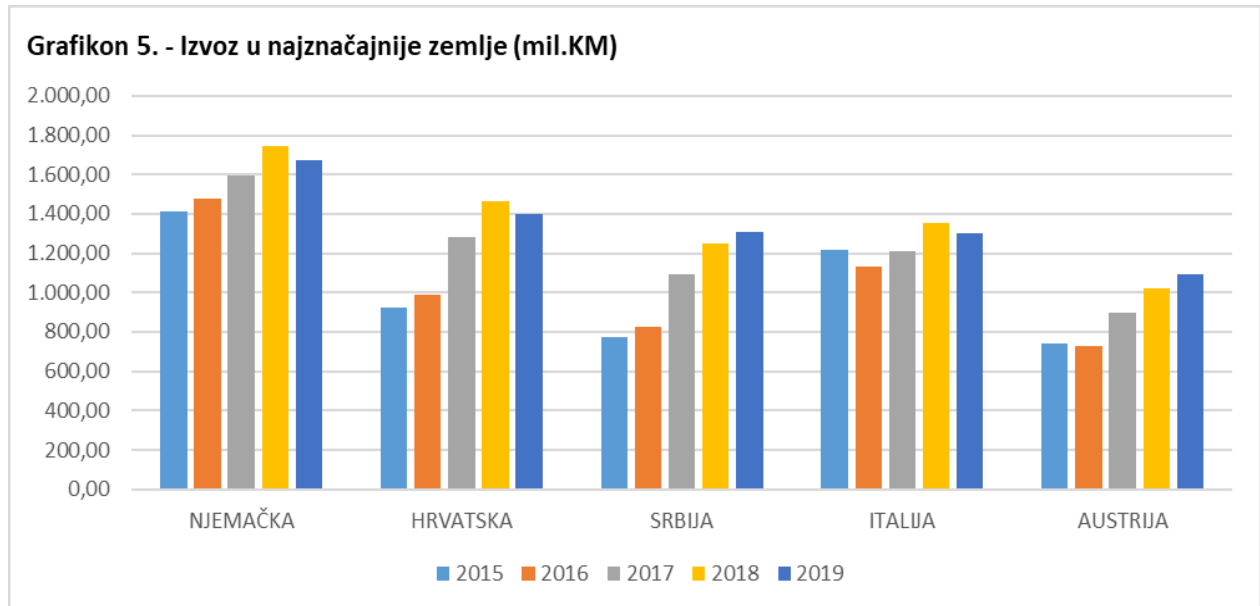
RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	NJEMAČKA	1.412,9	1.479,4	1.595,7	1.741,5	1.675,7	14,58%	96,22
2	HRVATSKA	925,2	985,4	1.284,2	1.464,0	1.399,9	12,18%	95,62
3	SRBIJA	770,7	822,8	1.093,7	1.251,5	1.308,9	11,39%	104,59
4	ITALIJA	1.214,9	1.131,1	1.209,0	1.352,8	1.300,5	11,32%	96,14
5	AUSTRIJA	743,1	730,6	899,2	1.021,0	1.089,9	9,48%	106,75
6	SLOVENIJA	748,9	807,2	973,4	1.057,1	1.006,2	8,76%	95,19
7	CRNA GORA	262,8	240,8	352,5	402,1	407,2	3,54%	101,27
8	TURSKA	354,6	401,0	431,1	323,2	292,6	2,55%	90,51
9	MAĐARSKA	188,7	194,6	255,9	285,5	269,6	2,35%	94,42
10	FRANCUSKA	118,3	158,9	198,3	228,3	264,3	2,30%	115,76
Ukupno (1-10)		6.740,2	6.951,7	8.293,0	9.127,0	9.014,8	78,44%	98,77
Ostale zemlje		2.247,1	2.466,4	2.762,4	2.773,2	2.477,6	21,56%	89,34
UKUPNO		8.987,3	9.418,1	11.055,4	11.900,3	11.492,5	100,00%	96,57

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 78,4% u ukupnom bh. **izvozu** u 2019. godini.

Bosna i Hercegovina je u posmatranoj godini najviše izvozila u: Njemačku (1,68 milijardi KM), Hrvatsku (1,40 milijardi KM), Srbiju (1,31 milijardu KM), Italiju (1,30 milijardi KM), Austriju (1,09 milijardi KM), Sloveniju (1,01 milijardu KM), Crnu Goru (407,2 miliona KM), te Tursku (292,6 miliona KM).

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od 2015. do 2019. godine zabilježen je rast izvoza u Srbiju i Austriju.

Tabela 7. – bh. uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

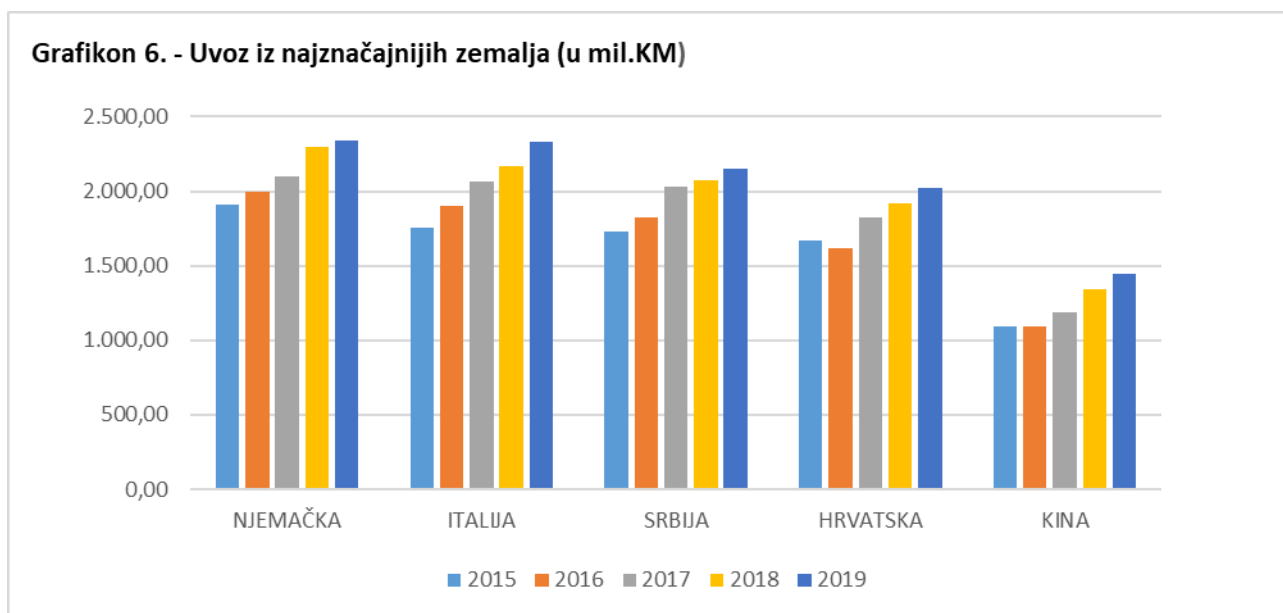
RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	NJEMAČKA	1.914,1	1.998,9	2.103,8	2.297,1	2.337,7	11,99%	101,77
2	ITALIJA	1.758,3	1.899,6	2.062,1	2.170,8	2.333,1	11,97%	107,48
3	SRBIJA	1.728,4	1.828,1	2.030,0	2.070,8	2.150,2	11,03%	103,83
4	HRVATSKA	1.673,1	1.617,7	1.828,4	1.915,2	2.020,6	10,36%	105,51
5	KINA	1.091,7	1.092,0	1.186,1	1.339,2	1.449,4	7,43%	108,23
6	TURSKA	644,7	687,3	766,7	874,5	964,6	4,95%	110,31
7	SLOVENIJA	773,5	831,4	912,7	917,0	906,6	4,65%	98,87
8	AUSTRIJA	560,9	556,4	618,7	673,0	721,5	3,70%	107,22
9	SAD	441,2	327,7	584,8	631,2	673,9	3,46%	106,77
10	POLJSKA	452,7	474,2	549,2	554,8	583,6	2,99%	105,19
UKUPNO (1-10)		11.038,5	11.313,3	12.642,5	13.443,5	14.141,2	72,52%	105,19
Ostale zemlje		4.813,3	4.847,7	5.543,1	5.830,5	5.357,2	27,48%	91,88
UKUPNO		15.851,9	16.161,0	18.185,6	19.274,0	19.498,5	100,00%	101,16

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 72,52% u ukupnom bh. **uvozu** u 2019. godini.

Bosna i Hercegovina je u 2019. godini najviše uvozila iz: Njemačke (2,34 milijarde KM), Italije (2,33 milijarde KM), Srbije (2,15 milijardi KM), Hrvatske (2,02 milijarde KM), Kine (1,45 milijardi KM), Turske (964,6 miliona KM), Slovenije (906,6 miliona KM), te iz Austrije (721,5 miliona KM).

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od 2015. do 2019. godine uvoz iz Njemačke, Italije, Srbije i Kine bilježi trend rasta.

Tabela 8. – bh. deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	DRŽAVA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2019	Index 2019/2018
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	KINA	-1.063,4	-1.066,0	-1.147,8	-1.302,3	-1.419,4	17,73%	109,00
2	ITALIJA	-543,4	-768,5	-853,1	-818,0	-1.032,5	12,90%	126,23
3	SRBIJA	-957,7	-1.005,3	-936,3	-819,3	-841,3	10,51%	102,68
4	TURSKA	-290,1	-286,3	-335,6	-551,3	-672,1	8,39%	121,91
5	NJEMAČKA	-501,2	-519,5	-508,1	-555,5	-662,0	8,27%	119,17
6	SAD	-376,5	-256,2	-511,5	-566,0	-621,7	7,77%	109,85
7	HRVATSKA	-747,9	-632,4	-544,2	-451,2	-620,7	7,75%	137,57
8	POLJSKA	-366,5	-374,5	-414,5	-391,5	-415,3	5,19%	106,07
9	RUSIJA	-812,1	-619,6	-760,7	-761,1	-319,2	3,99%	41,94
10	MAĐARSKA	-222,3	-210,7	-196,0	-211,0	-259,5	3,24%	123,02
Ukupno (1-10)		-5.881,1	-5.738,8	-6.207,7	-6.427,1	-6.863,8	85,73%	106,79
Ostale zemlje		-983,4	-1.004,1	-922,5	-946,7	-1.142,3	14,27%	120,66
UKUPNO		-6.864,5	-6.742,9	-7.130,3	-7.373,7	-8.006,0	100,00%	108,57

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja učestvuje u ukupnom bh. **deficitu** od 85,73% u 2019. godini.

U 2019. godini Bosna i Hercegovina je najveći deficit zabilježila sa: Kinom (1,42 milijarde KM), Italijom (1,03 milijarde KM), Srbijom (841,3 miliona KM), Turskom (672,1 milion KM), te sa Njemačkom (662,0 miliona KM).

Poređenjem 2019. godine sa prethodnom godinom, zabilježen je značajan rast deficita u robnoj razmjeni sa Hrvatskom 38%, Italijom 26%, Mađarskom od 23%, te sa Turskom od 22%, dok je pad deficita zabilježen u razmjeni sa Rusijom od 58%.

4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Tabela 9. - Izvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće 2019
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	EU	6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,46	8.388,17	96,62	72,99%
2	CEFTA	1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,65	1.903,63	97,69	16,56%
3	EFTA	159,16	182,24	196,14	222,97	264,99	118,85	2,31%
4	UoST*	354,63	401,05	431,09	323,22	292,55	90,51	2,55%
5	Ostatak svijeta	686,64	705,26	769,82	723,96	643,13	88,84	5,60%
Ukupno		8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,25	11.492,47	96,57	100,00%

Tabela 10. - Uvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće 2019
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	EU	9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.659,42	12.079,91	103,61	61,95%
2	CEFTA	1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,51	2.419,51	103,86	12,41%
3	EFTA	105,85	109,35	124,61	139,14	157,36	113,09	0,81%
4	UoST*	644,70	687,35	766,73	874,49	964,62	110,31	4,95%
5	Ostatak svijeta	3.499,39	3.288,24	3.899,11	4.271,40	3.877,08	90,77	19,88%
Ukupno		15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.273,97	19.498,48	101,16	100,00%

Tabela 11. - Trgovinski bilans po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće 2019
		2015	2016	2017	2018	2019		
1	EU	-3.192,21	-3.271,17	-3.208,10	-2.977,97	-3.691,74	123,97	46,11%
2	CEFTA	-622,83	-675,34	-528,77	-380,87	-515,88	135,45	6,44%
3	EFTA	53,30	72,89	71,53	83,83	107,63	128,40	-1,34%
4	UoST*	-290,07	-286,30	-335,63	-551,27	-672,07	121,91	8,39%
5	Ostatak svijeta	-2.812,74	-2.582,98	-3.129,29	-3.547,44	-3.233,95	91,16	40,39%
Ukupno		-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.373,72	-8.006,01	108,57	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od 2015. godine do 2019. godine zabilježen je rast uvoza iz svih regiona, a na strani izvoza, izvoz u EFTA-u ima trend rasta.

Bosna i Hercegovina bilježi suficit jedino sa EFTA-om.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama članicama EU, u 2019. godini, iznosila je 69%, sa zemljama članicama CEFTA-e 79%, te sa Turskom 30%.

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH je ostvarila sa potpisnicama EFTA-e od 168%.

5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EU

Tabela 12. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EU

Mil.KM

OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Prosjek	Index
IZVOZ	6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,46	8.388,17	7.625,21	96,62
UVOZ	9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.659,42	12.079,91	10.893,44	103,61
OBIM	16.097,45	16.742,99	18.943,84	20.340,88	20.468,08	18.518,65	100,63
DEFICIT/SUFICIT	-3.192,21	-3.271,17	-3.208,10	-2.977,96	-3.691,74	-3.268,24	123,97
POKRIVENOST (%)	66,90	67,31	71,04	74,46	69,44	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini ukupan **izvoz** BiH u EU iznosio je 8,39 milijardi KM, što je za 293,29 miliona KM manje u odnosu na 2018. godinu i predstavlja pad od 3,38%.

U ukupnom izvozu u EU u 2019. godini najveće učešće ima Njemačka (19,98%), Hrvatska (16,69%), Italija (15,50%), Austrija (12,99%), te Slovenija (12,00%). ([Prilog 1](#))

U 2019. godine vrijednost **uvoza** iz EU iznosila je 12,08 milijardi KM, što je za 420,49 miliona KM više u odnosu na 2018. godinu i predstavlja rast od 3,61%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU, u posmatranoj godini, ima Njemačka (19,35%), zatim Italija (19,31%), te Hrvatska (16,73%). ([Prilog 2](#))

Posmatrajući period od pet godina ukupna robna razmjena sa EU ima trend rasta.

U 2019. godini vrijednost **deficita** sa zemljama EU iznosila je 3,69 milijardi KM, gdje je deficit povećan za 713,78 miliona KM ili za 24% u odnosu na 2018. godinu.

Najveće učešće u deficitu u BiH razmjeni sa EU bilježe Italija (27,97%), Njemačka (17,93%), Hrvatska (16,81%), te Poljska (11,25%). ([Prilog 3](#))

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU u 2019. godini iznosila je 69,44%.

5.1 Robna razmjena sa EU po TB

Tabela 13. - Struktura BiH izvoza u EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402)	561,16	598,40	629,95	560,78	447,44	5,33%	79,79
2	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu)	177,25	182,88	250,20	292,22	308,14	3,67%	105,45
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	218,72	259,81	290,47	299,73	295,70	3,53%	98,66
4	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili vještačke kože i gornjim dijelom od kože	303,18	310,40	305,66	295,19	290,76	3,47%	98,50
5	6406	Dijelovi obuće; izmjenjivi ulošci za obuću, umeci za pete i slični proizvodi	160,83	190,31	218,74	269,45	287,88	3,43%	106,84
Ukupno (1-5)			1.421,14	1.541,80	1.695,02	1.717,37	1.629,92	19,43%	94,91
Ostalo			5.031,48	5.194,11	6.172,85	6.964,09	6.758,25	80,57%	97,04
UKUPNO			6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,46	8.388,17	100,00%	96,62

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH izvozi u EU imaju učešće od 19,43% u ukupnom bh. izvozu u EU u 2019. godini i sve su industrijski proizvodi.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza u EU izolirane žice i kablova, te dijelova obuće.

U 2019. godini najveći doprinos na pad bh. izvoza u EU ima izvoz u:

- Hrvatsku – aluminijska u sirovim oblicima (TB 7601) – 65,24 miliona KM, ↓53%;
- Njemačku – sjedala (TB 9401) – 173,43 miliona KM, ↓26%;
- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 254,53 miliona KM, ↓17%;

- Austriju – aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 31,60 miliona KM, ↓59%;
- Hrvatsku – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 2,62 miliona KM, ↓94%.

Tabela 14. - Struktura BiH uvoza iz EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	739,56	715,36	819,12	1.062,90	1.309,72	10,84%	123,22
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	512,15	557,23	633,09	704,84	813,93	6,74%	115,48
3	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	343,84	350,55	352,60	362,10	389,53	3,22%	107,58
4	2716	Električna energija	59,34	60,46	205,84	115,48	205,63	1,70%	178,07
5	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	146,90	149,57	133,40	163,35	174,96	1,45%	107,11
Ukupno (1-5)			1.801,79	1.833,17	2.144,05	2.408,67	2.893,77	23,96%	120,14
Ostalo			7.843,04	8.173,91	8.931,92	9.250,75	9.186,14	76,04%	99,30
UKUPNO			9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.659,42	12.079,91	100,00%	103,61

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH uvozi iz EU imaju učešće od 23,96% u ukupnom bh. uvozu iz EU u 2019. godini.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast uvoza iz EU putničkih automobila, te lijekova.

U 2019. godini najveći doprinos na rast bh. uvoza iz EU ima uvoz iz:

- Italije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 478,99 miliona KM, ↑46%;
- Hrvatske – električne energije (TB 2716) – 166,96 miliona KM, ↑273%;
- Njemačke – putničkih automobila (TB 8703) – 461,53 miliona KM, ↑15%;
- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 684,48 miliona KM, ↑8%.

5.2 Robna razmjena sa Hrvatskom

Tabela 15. - Robna razmjena BiH sa Hrvatskom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2015	Ind.	823,15		1.205,52		2.028,67	-382,37	-	68,28
	Polj.	102,01		467,55		98,99	-365,54	-	21,82
	Ukupno	925,16	-	1.673,07	-	2.598,23	-747,91	-	55,30
2016	Ind.	873,74	106	1.169,91	97	2.043,65	-296,17	77	74,68
	Polj.	111,62	109	447,81	96	559,43	-336,19	92	24,93
	Ukupno	985,36	107	1.617,72	97	2.603,08	-632,36	85	60,91
2017	Ind.	1.170,83	306	1.367,60	117	2.538,43	-196,77	66	85,61
	Polj.	113,37	102	460,83	103	574,20	-347,46	103	24,60
	Ukupno	1.284,20	130	1.828,43	113	3.112,63	-544,23	86	70,24
2018	Ind.	1.346,67	115	1.450,82	106	2.797,49	-104,15	53	92,82
	Polj.	117,33	103	464,33	101	581,66	-347,00	100	25,27
	Ukupno	1.464,00	114	1.915,15	105	3.379,15	-451,15	83	76,44
2019	Ind.	1.279,53	95	1.590,74	110	2.870,27	-311,21	299	80,44
	Polj.	120,40	103	429,86	93	550,26	-309,46	89	28,01
	Ukupno	1.399,93	96	2.020,60	106	3.420,53	-620,67	138	69,28

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2019. godini u Hrvatsku izvezla robe u vrijednosti od 1,40 milijardi KM, što je za 4% manje u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz iz Hrvatske u posmatranoj godini iznosio je 2,02 milijarde KM i veći je za 6% u odnosu na uvoz u 2018. godini.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Hrvatskom u 2019. godini iznosi 620,67 miliona KM i veći je za 38% u odnosu na 2018. godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom sa Hrvatskom u 2019. godini iznosila je 69,28%.

Izvoz u Hrvatsku u 2019. godini učestvuje sa 12,18% u ukupnom bh. izvozu, dok uvoz iz Hrvatske učestvuje sa 10,36% u ukupnom bh. uvozu.

U 2019. godini u odnosu na 2018. godinu zabilježen je pad izvoza industrijskih proizvoda u Hrvatsku (5%) i rast uvoza industrijskih proizvoda (10%). U 2019. godini u razmjeni industrijskim proizvodima sa Hrvatskom, BiH bilježi deficit od 311,21 milion KM i zabilježen je značajan rast deficita, jer u istom periodu prošle godine deficit je bio 104,15 miliona KM.

U razmjeni poljoprivrednim proizvodima zabilježen je rast izvoza (3%), pad uvoza (7%) i pad trgovinskog deficita (11%).

Izvoz u Hrvatsku u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima (2202 10) – 19,96 miliona KM, ↑11%;
- slatki keksi (1905 31) – 10,96 miliona KM, ↓12%;
- vafli i oblatne (1905 32) – 6,24 miliona KM, ↓19%;
- ostale vode, uključujući mineralne vode i gazirane sa dodatkom šećera (2202 99) – 6,03 miliona KM, ↑17%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- električna energija (2716 00) – 254,53 miliona KM, ↓17%;
- legure aluminija (7601 20) – 65,24 miliona KM, ↓52%;
- rešetke, mreže i ograde zavarene na mjestima ukrštanja od žice (7314 20) – 58,99 miliona KM, ↑31%;
- gornji dijelovi obuće i njihovi dijelovi, osim umetaka za ojačanje (6406 10) – 48,86 miliona KM, ↑11%.

Proizvodi koji su imali najveći doprinos na pad izvoza u Hrvatsku su: legure aluminija (7601 20), električna energija (2716 00), laka ulja i preparati (2710 12), te naftni bitumen (2713 20).

Uvoz iz Hrvatske u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- pivo dobijeno od slada (2203 00) – 37,73 miliona KM, ↓34%;
- ostala pšenica ili suražica (1001 99) – 25,36 miliona KM, ↑48%;
- ostali prehrambeni proizvodi (2106 90) – 22,67 miliona KM, ↑1,8%;
- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju (2202 10) – 22,34 miliona KM, ↑3,2%;

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostalo (2710 19) – 582,66 miliona KM, ↑8,9%;
- električna energija (2716 00) – 166,96 miliona KM, ↑273%;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 101,82 miliona KM, ↑5%;
- ostali portland cement, osim bijelog cementa (2523 29) – 58,70 miliona KM, ↑5,3%.

Proizvodi koji su imali najveći doprinos na rast uvoza iz Hrvatske su: električna energija (2716 00), ostala naftna ulja (2710 19), dijelovi za kotlove za proizvodnju vodene i druge pare (8402 90), te ostala pšenica i suražica (1001 99).

6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

Tabela 16 - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa CEFTA-om

Mil. KM

OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Prosjek	Index
IZVOZ	1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,65	1.903,63	1.674,13	97,69
UVOZ	1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,51	2.419,51	2.218,87	103,86
OBIM	3.291,35	3.462,66	4.109,69	4.278,16	4.323,14	3.893,00	101,05
DEFICIT/SUFICIT	-622,83	-675,34	-528,77	-380,86	-515,88	-544,74	135,45
POKRIVENOST	68,18%	67,36%	77,20%	83,65%	78,68%		

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini ukupan **izvoz** BiH u CEFTA-u iznosio je 1,90 milijardi KM, što je za 45,02 miliona KM manje u odnosu na 2018. godinu i predstavlja pad od 2,3%.

U posmatranoj godini vrijednost **uvoza** iz CEFTA-e iznosila je 2,42 milijarde KM, što je za 90,00 miliona KM više u odnosu na prethodnu godinu i predstavlja rast od 3,9%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast ukupne robne razmjene BiH sa CEFTA-om.

U 2019. godini vrijednost **deficita** sa zemljama CEFTA-e iznosila je 515,88 miliona KM, gdje je deficit veći u odnosu na prethodnu godinu za 35,5% (ili za 135,02 miliona KM).

Pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om, u 2019. godini je 78,68%, i manja je za 4,9% u odnosu na pokrivenost u 2018. godini.

6.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama CEFTA-e

Tabela 17. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	2018		2019		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Albanija	35,01	1,80%	43,84	2,30%	125,22
Crna Gora	402,11	20,64%	407,21	21,39%	101,27
Kosovo*	133,07	6,83%	4,26	0,22%	3,20
Makedonija	121,38	6,23%	134,80	7,08%	111,06
Moldavija	5,60	0,29%	4,64	0,24%	82,86
Srbija	1.251,47	64,22%	1.308,88	68,76%	104,59
Ukupno CEFTA	1.948,65	100,00%	1.903,63	100,00%	97,69
Potpisnica	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
Albanija	29,90	1,28%	43,49	1,80%	145,45
Crna Gora	53,33	2,29%	43,94	1,82%	82,39
Kosovo*	18,43	0,79%	14,48	0,60%	78,57
Makedonija	152,76	6,56%	162,35	6,71%	106,28
Moldavija	4,32	0,19%	5,09	0,21%	117,82
Srbija	2.070,77	88,89%	2.150,17	88,87%	103,83
Ukupno CEFTA	2.329,51	100,00%	2.419,51	100,00%	103,86
Potpisnica	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	Index
Albanija	5,11	-1,34%	0,35	-0,07%	6,85
Crna Gora	348,78	-91,58%	363,27	-70,42%	104,15
Kosovo*	114,64	-30,10%	-10,22	1,98%	-8,91
Makedonija	-31,38	8,24%	-27,55	5,34%	87,79
Moldavija	1,28	-0,34%	-0,45	0,09%	-35,16
Srbija	-819,30	215,12%	-841,29	163,08%	102,68
Ukupno CEFTA	-380,86	100,00%	-515,88	100,00%	135,45

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Po rezoluciji VSUN 1244

U 2019. godini u ukupnom izvozu u zemlje CEFTA-e (1,90 milijardi KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 68,8% (1,31 milijardu KM), a Crna Gora učestvuje sa 21,4% (407,21 milion KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 90,2% u ukupnom bh. izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

U posmatranoj godini u odnosu na 2018. godinu zabilježen je rast izvoza u sve zemlje CEFTA-e, osim na Kosovo (po rezoluciji VSUN 1244), gdje zabilježen značajan pad od 96,8%, i u Moldaviju 17,1%.

U 2019. godini u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e (2,42 milijarde KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 89% (2,15 milijardi KM), Makedonija učestvuje sa 6,7% (162,35 miliona KM), dok Albanija učestvuje sa 1,8% (43,49 miliona KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 97,38% u ukupnom bh. uvozu iz zemalja potpisnica CEFTA-e.

U istoj godini, zabilježen je rast uvoza iz Albanije (45,5%), Makedonije (6,3%), Moldavije (17,8%), te iz Srbije (3,8%), a iz ostalih zemalja je zabilježen pad uvoza.

U 2019. godine BiH je ostvarila najveći deficit u razmjeni sa Srbijom od 841,3 miliona KM, dok je suficit zabilježen sa Crnom Gorom od 363,3 miliona KM.

U robnoj razmjeni sa Kosovom, u 2019. godini, je zabilježen deficit od 10,22 miliona KM, dok u 2018. godini je bio zabilježen suficit od 114,64 miliona KM.

6.2 Robna razmjena sa zemljama CEFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 18. - Struktura bh. izvoza u zemlje CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj	98,61	98,78	208,18	274,40	249,57	13,11%	91
2	2716	Električna energija	122,19	111,87	137,86	196,09	219,68	11,54%	112
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika	105,38	93,24	111,15	148,17	140,94	7,40%	95
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, debljine veće od 6 mm	62,94	73,70	86,40	88,26	91,25	4,79%	103
5	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene	104,54	129,85	115,08	123,23	78,69	4,13%	64
Ukupno (1-5)			493,66	507,44	658,67	830,15	780,13	40,98%	94
Ostalo			840,60	886,22	1131,79	1118,50	1123,50	59,02%	100
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,65	1.903,63	100,00%	98

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište CEFTA-e imaju: koks i polukoks (TB 2704) od 13,1%; električna energija (TB 2716) od 11,5%; toplo valjana žica (TB 7213) od 7,4%; obrađeno drvo (TB 4407) od 4,8%, te šipke od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) od 4%. Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza obrađenog drveta (TB 4407).

U 2019. godine najveći doprinos na pad bh. izvoza u CEFTA-u ima izvoz:

- na Kosovo - šipki od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) – 22,49 hiljada KM, dok je u istom periodu prošle godine izvoz bio 35,16 miliona KM.
- u Crnu Goru - ruda i koncentrata cinka (TB 2608) - u ovoj godini nije zabilježen izvoz, a u 2018. godini izvoz je bio 30,29 miliona KM.
- u Srbiju – koks i polukoks od kamenog uglja (TB 2704) – 245,40 miliona KM, ↓8% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 19. - Struktura bh. uvoza iz zemalja CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	90,79	89,62	135,78	180,76	265,36	10,97%	146,80
2	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka	60,31	92,94	105,96	71,89	81,03	3,35%	112,71
3	1905	Hljeb, peciva, ostali pekarski proizvodi	66,54	69,27	70,94	72,14	73,71	3,05%	102,18
4	2716	Električna energija	47,04	54,99	111,27	63,42	65,09	2,69%	102,63
5	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja	43,13	43,52	45,71	49,03	63,49	2,62%	129,49
Ukupno (1-5)			307,80	350,35	469,66	437,25	548,68	22,68%	125,49
Ostalo			1.649,29	1.718,65	1.849,57	1.892,27	1.870,83	77,32%	98,87
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,51	2.419,51	100,00%	103,86

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini najveće učešće u ukupnom uvozu iz CEFTA-e imaju: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) od 11%; suncokretovo ulje (TB 1512) od 3,35%, hljeb i ostali pekarski proizvodi (TB 1905) od 3,05%, električna energija (TB 2716) od 2,69%, te preparati koji se koriste za prehranu životinja (TB 2309) od 2,62%.

U 2019. godini, najveći doprinos na rast bh. uvoza iz CEFTA-e ima uvoz iz Srbije:

- naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 265,33 miliona KM, ↑47%;
- mlijeka i pavlake, bez dodatnog šećera (TB 0401) – 22,74 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine uvoz je bio 5,33 miliona KM.
- naftnog koksa (TB 2713) – 20,00 miliona KM, dok je u istom periodu prošle godine uvoz bio 5,24 miliona KM.
- preparati koji se koriste za prehranu životinja (TB 2309) – 63,49 miliona KM, ↑29,5%.

6.3 Robna razmjena sa Srbijom

Tabela 20. - Robna razmjena BiH sa Srbijom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2015	Ind.	647,73	-	945,28	-	1.593,01	-297,55	-	68,52
	Polj.	122,97	-	783,15	-	906,12	-660,18	-	15,70
	Ukupno	770,70	-	1.728,43	-	2.499,13	-957,73	-	44,59
2016	Ind.	690,37	106,58	1.002,41	106,04	1.692,78	-312,04	104,87	68,87
	Polj.	132,47	107,73	825,73	105,44	958,20	-693,26	105,01	16,04
	Ukupno	822,84	106,77	1.828,14	105,77	2.650,98	-1.005,30	104,97	45,01
2017	Ind.	956,52	138,55	1.161,82	115,90	2.118,34	-205,30	65,79	82,33
	Polj.	137,16	103,54	868,17	105,14	1.005,33	-731,01	105,45	15,80
	Ukupno	1.093,68	132,92	2.029,99	111,04	3.123,67	-936,31	93,14	53,88
2018	Ind.	1.118,70	116,96	1.255,57	108,07	2.374,27	-136,87	66,67	89,10
	Polj.	132,77	96,80	815,20	93,90	947,97	-682,43	93,35	16,29
	Ukupno	1.251,47	114,43	2.070,77	102,01	3.322,24	-819,30	87,50	60,44
2019	Ind.	1.165,58	104,19	1.340,57	106,77	2.506,15	-174,99	127,85	86,95
	Polj.	143,31	107,94	809,60	99,31	952,91	-666,29	97,63	17,70
	Ukupno	1.308,89	104,59	2.150,17	103,83	3.459,06	-841,28	102,68	60,87

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2019. godini u Srbiju izvezla robe u vrijednosti od 1,31 milijardu KM, što je za 4,6% više u odnosu na 2018. godinu. Uvoz iz Srbije iznosio je 2,15 milijardi KM i veći je za 3,8% u odnosu na vrijednost uvoza u 2018. godini. Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Srbijom iznosio je 841,28 miliona KM i veći je za 3% u odnosu na deficit u 2018. godini. Pokrivenost uvoza izvozom sa Srbijom iznosila je 60,9%.

Izvoz u Srbiju u 2019. godini učestvuje sa 11,39% u ukupnom bh. izvozu, dok uvoz iz Srbije učestvuje sa 11,03% u ukupnom bh. uvozu.

U 2019. godini u odnosu na prošlu godinu došlo je do rasta izvoza industrijskih proizvoda od 4,19%, te rasta izvoza poljoprivrednih proizvoda od 7,94%.

Zabilježen je rast uvoza industrijskih proizvoda od 6,8%, te pad uvoza poljoprivrednih proizvoda od 0,7%.

U istoj godini zabilježen je rast vanjskotrgovinskog deficita kod industrijskih proizvoda od 28%, dok je kod poljoprivrednih proizvoda zabilježen pad deficita od 2,4%.

Izvoz u Srbiju u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- maline, kupine, dudovi (0811 20) – 21,47 miliona KM, ↓18%;
- mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20) – 20,75 miliona KM, ↑44%;
- ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokoši vrste Gallus domesticus (1602 32) – 10,95 miliona KM, ↑22%;
- mlaćenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo (0403 90) – 10,84 milion KM, ↑76%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00) – 245,4 miliona KM, ↓9%;
- električna energija (2716 00) - 169,4 miliona KM, ↑0,5%;
- toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika kružnog poprečnog presjeka promjera manjeg od 14 mm (7213 91) – 70,99 miliona KM, ↓7%;
- jela (Abies spp.) i smreka (Picea spp.) (4407 12) – 47,02 miliona KM, ↑12,3%;
- šipke od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima (7214 20) – 41,7 miliona KM, ↓3%.

Proizvodi koji su imali značajan doprinos na rast ukupnog izvoza u Srbiju su: dijelovi sjedala (9401 90), rešetke, mreže i ograde zavarene na mjestima ukrštanja od žice (7314 20), mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20), mlaćenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo (0403 90).

Uvoz iz Srbije u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- sirovo ulje od suncokreta (1512 11) – 62,36 miliona KM, ↑29%;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) – 62,06 milion KM, ↑31%;
- kukuruz, osim sjemenskog (1005 90) – 47,26 miliona KM, ↓22%;
- suncokretovo sjeme (1206 00) – 45,38 miliona KM, ↓7%;
- cigarete koje sadrže duhan (2402 20) – 44,53 miliona KM, ↑1,5%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) – 202,32 miliona KM, ↑40,9%;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 63,01 milion KM, ↑73%;
- električna energija (2716 00) – 59,42 miliona KM, ↑10%.

U 2019. godini najveći doprinos na rast uvoza iz Srbije ima uvoz naftnih ulja, osim sirovih (2710 19), lakih ulja i preparata (2710 12), mlijeka i pavlake sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20), te naftnog bitumena (2713 20).

7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-e

7.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama EFTA-e

Tabela 21. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EFTA-om

Mil.KM

OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Index
IZVOZ	159,16	182,24	196,14	222,97	264,99	118,85
UVOZ	105,85	109,35	124,61	139,14	157,36	113,09
OBIM	265,01	291,58	320,74	362,11	422,35	116,63
DEFICIT/SUFICIT	53,30	72,89	71,53	83,83	107,63	128,40
POKRIVENOST (%)	150,36	166,66	157,40	160,24	168,40	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini Bosna i Hercegovina je izvezla robu u EFTA-u u vrijednosti od 264,99 miliona KM, dok je vrijednost uvoza bila 157,36 miliona KM, što je dovelo do suficita od 107,63 miliona KM.

Bosna i Hercegovina jedino u robnoj razmjeni sa EFTA-om ostvaruje suficit, te je zabilježen rast suficita od 28,4% u odnosu na 2018. godinu. U posmatranoj godini zabilježen je rast izvoza od 18,9% i uvoza od 13,1%.

Tabela 22. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama EFTA-e

KM

POTPISNICA	2018		2019		INDEX
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Island	4.946,38	0,00	89.029,06	0,03%	*
Lihtenštajn	677.276,65	0,30	1.556.765,39	0,59%	229,86
Norveška	25.632.064,27	11,50	25.048.948,83	9,45%	97,73
Švicarska	196.654.694,66	88,20	238.293.011,98	89,93%	121,17
Ukupno EFTA	222.968.981,96	100,00	264.987.755,26	100,00%	118,85
POTPISNICA	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	INDEX
Island	626.918,25	0,45	422.294,81	0,27%	67,36
Lihtenštajn	192.202,61	0,14	142.231,94	0,09%	74,00
Norveška	19.443.126,39	13,97	22.147.319,32	14,07%	113,91
Švicarska	118.881.715,37	85,44	134.647.323,98	85,57%	113,26
Ukupno EFTA	139.143.962,62	100,00	157.359.170,05	100,00%	113,09
POTPISNICA	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	INDEX
Island	-621.971,87	-0,74	-333.265,75	-0,31%	53,58
Lihtenštajn	485.074,04	0,58	1.414.533,45	1,31%	291,61
Norveška	6.188.937,88	7,38	2.901.629,51	2,70%	46,88
Švicarska	77.772.979,29	92,78	103.645.688,00	96,30%	133,27
Ukupno EFTA	83.825.019,34	100,00	107.628.585,21	100,00%	128,40

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Index je veći od 999

Švicarska je najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH, ukoliko posmatramo zemlje članice EFTA-e i njeno učešće u izvozu je 90%, a u uvozu 86%.

U 2019. godini zabilježen je rast izvoza u Švicarsku (21,2%) i u Lihtenštajn (129,9%), dok je zabilježen pad izvoza u Norvešku (2,3%).

U 2019. godini u odnosu na 2018. godinu zabilježen je rast uvoza iz Norveške (13,9%) i Švicarske (13,3%), dok je pad uvoza zabilježen iz Lihtenštajna (26%) i sa Islanda (33%).

7.2 Robna razmjena sa zemljama EFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 23. - Struktura bh. izvoza u zemlje EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	2716	Električna energija	33,91	40,68	52,37	58,54	84,79	32,00%	144,84
2	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	9,30	12,17	13,21	16,26	21,77	8,22%	133,95
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	14,78	15,23	17,54	20,05	19,01	7,17%	94,83
4	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi	5,92	7,69	9,04	9,13	10,36	3,91%	113,41
5	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu	6,68	7,71	7,39	8,95	8,57	3,24%	95,79
Ukupno (1-5)			70,60	83,48	99,55	112,93	144,51	54,54%	127,96
Ostalo			88,56	98,76	96,58	110,04	120,48	45,46%	109,49
Ukupan izvoz u zemlje EFTA-e			159,157	182,235	196,135	222,969	264,99	100,00%	118,85

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2019. godini najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: električna energija (TB 2716) od 32%; željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (TB 7308) od 8%; ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) od 7%; sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) - (TB 9401) od 4%, te građevinski proizvodi (TB 3925) od 3%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308), električne energije (TB 2716), te sjedala (TB 9401).

U 2019. godini najveći doprinos na rast bh. izvoza u EFTA-u ima izvoz u Švicarsku električne energije.

Tabela 24. - Struktura bh. uvoza iz zemalja EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019	Učešće 2019	Index
1	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	13,68	17,86	17,72	16,50	17,70	11,25	107,24
2	3002	Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za terapijsku, profilaktičnu ili dijagnostičku upotrebu	16,57	15,03	15,71	17,04	16,72	10,62	98,09
3	7901	Cink u sirovim oblicima	2,78	3,69	6,19	11,34	9,33	5,93	82,23
4	7601	Aluminij u sirovim oblicima	0,00	0,00	0,00	0,18	5,86	3,73	*
5	3908	Poliamidi u primarnim oblicima	0,04	0,05	1,93	2,27	4,27	2,71	187,92
Ukupno (1-5)			33,07	36,63	41,55	47,35	53,88	34,24	113,79
Ostalo			72,78	72,72	83,05	91,80	103,48	65,76	112,73
Ukupan uvoz iz zemalja EFTA-e			105,85	109,35	124,61	139,14	157,36	100,00	113,09

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Inedx je veći od 999

U 2019. godini najveće učešće u ukupnom uvozu iz zemalja EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: lijekovi, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) od 11,25%, ljudska krv, životinjska krv (TB 3002) od 10,62%; te cink u sirovim oblicima (TB 7901) od 5,93%.

U 2019. godini najveći doprinos na rast bh. uvoza iz EFTA-e ima uvoz iz Švicarske:

- aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 5,86 miliona KM; i zabilježen je značajan rast uvoza, jer je u prošloj godini uvoz bio 184,41 hiljadu KM;
- aparata za mehanoterapiju i masažu (TB 9019) – 2,29 miliona KM; i zabilježen je značajan rast uvoza, jer je u prošloj godini uvoz bio 140,81 hiljadu KM;
- poliamida u primarnim oblicima (TB 3908) – 4,27 miliona KM, ↑88%;
- ručnih, džepnih i drugih ličnih satova (TB 9102) – 2,71 milion KM, ↑129%.

8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM

Tabela 25. - Robna razmjena BiH sa **Turskom** po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2015	Ind.	123,73	-	587,09	-	710,83	-463,36	-	21,08
	Polj.	230,90	-	57,61	-	288,50	173,29	-	400,81
	Ukupno	354,63	-	644,70	-	999,33	-290,07	-	55,01
2016	Ind.	104,52	84	627,79	107	732,31	-523,27	113	16,65
	Polj.	296,53	128	59,56	103	356,09	236,96	137	497,84
	Ukupno	401,05	113	687,35	107	1.088,40	-286,30	99	58,35
2017	Ind.	143,58	137	702,05	112	771,37	-484,20	93	22,87
	Polj.	287,51	97	64,68	109	352,19	222,83	94	444,50
	Ukupno	431,09	107	766,73	112	1.197,82	-335,63	117	56,23
2018	Ind.	172,07	120	795,11	127	967,18	-623,04	129	21,64
	Polj.	151,15	53	79,38	123	230,53	71,77	32	190,42
	Ukupno	323,22	75	874,49	114	1.197,71	-551,27	164	36,96
2019	Ind.	161,34	94	875,95	110	1.037,29	-714,61	115	18,42
	Polj.	131,22	87	88,67	112	219,89	42,54	59	147,98
	Ukupno	292,55	91	964,62	110	1.257,18	-672,07	122	30,33

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2019. godini u Tursku izvezla robe u vrijednosti od 292,55 miliona KM, što je za 9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz iz Turske u posmatranoj godini iznosio je 964,62 miliona KM i veći je za 10% u odnosu na vrijednost uvoza u 2018. godini.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Turskom iznosio je 672,07 miliona KM i veći je za 22% u odnosu na deficit u prošloj godini. Pokrivenost uvoza izvozom sa Turskom u 2019. godini je iznosila 30%.

Izvoz u Tursku u 2019. godini učestvuje sa 2,5% u ukupnom bh. izvozu, dok uvoz iz Turske učestvuje sa 4,9% u ukupnom bh. uvozu.

U 2019. godini, u odnosu na prethodnu godinu, došlo je do pada izvoza industrijskih proizvoda (6%), rasta uvoza industrijskih proizvoda (10%), te rasta deficita u razmjeni industrijskim proizvodima (15%).

U posmatranoj godini došlo je do pada izvoza poljoprivrednih proizvoda u Tursku od 13%, zatim rasta uvoza poljoprivrednih proizvoda iz Turske od 12%, te pada suficita u razmjeni poljoprivrednim proizvodima sa Turskom od 41%.

Izvoz u Tursku u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - ostalo (1512 19) - 56,16 miliona KM, ↑37%;
- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije- sirovo ulje (1512 11) – 44,22 miliona KM, ↓5%;
- pšenica i suražica - ostala (1001 99) – 7,42 miliona KM, u 2018. godini izvoz je iznosio 40,89 hiljada KM;
- ostali šećeri – glukoza i glukozni sirup (1702 40) – 4,14 milion KM, ↑363%.
- brašno od pšenice ili suražice (1101 00) – 3,98 miliona KM, ↓36%;

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- otpaci i lomljevina od željeza ili čelika, otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje-ostali (7204 49) – 43,01 milion KM, ↓3%;
- sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) i njihovi dijelovi (9401 90) – 40,35 miliona KM, ↑8%;
- bombe, granate, torpeda, mine, rakete – ostala municija i njeni dijelovi (9306 30) – 9,30 miliona KM, ↓67%;
- ostale soli neorganskih kiselina – dvostruki ili kompleksni silikati (2842 10) – 8,81 milion KM, ↓15%.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos na pad izvoza u Tursku su: svježe ili rashlađeno goveđe meso bez kostiju (0201 30), ostala municija i njeni dijelovi (9306 30), nebijeljeni kraft papir za vreće (4804 21), te ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - sirovo ulje (1512 11).

Uvoz iz Turske u 2019. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- paradajz, svjež ili rashlađen (0702 00) – 7,45 miliona KM, ↑27%;
- limuni i limete (0805 50) – 7,16 miliona KM, ↓15%;

- hljeb, peciva, kolači i ostali pekarski proizvodi - ostalo (1905 90) – 6,64 miliona KM, ↑53%;
- proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka – ostali (1704 90) – 6,53 miliona KM, ↑13%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane - od pamuka (6109 10) – 25,49 miliona KM, ↑27%;
- lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) -ostalo (3004 90) – 18,23 miliona KM, ↑10%;
- tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači od od vještačkih ili sintetičkih tekstilnih materijala (5702 42) – 16,45 miliona KM, ↑5%;
- pljosnati, valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm – obojeni, lakirani ili presvučeni plastičnom masom (7210 70) – 15,88 miliona KM, ↑22%;
- ostale pećnice, štednjaci, kuhala (8516 60) – 14,76 miliona KM, ↑8%.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos rastu uvoza iz Turske su: T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane - od pamuka (6109 10), polimeri etilena u primarnim oblicima, polietilen gustoće manje od 0,94 (3901 10), motorna vozila - bruto mase veće od 20 t (8704 23), te nakit i njegovi dijelovi od ostalih plemenitih metala (7113 19).

9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Izradom i usvajanjem Strateškog plana ruralnog razvoja BiH 2018 – 2021 – Okvirni dokument, stečeni su uslovi da poljoprivrednici u Bosni i Hercegovini koriste pretpristupna sredstva Evropske unije za razvoj poljoprivrede i seoskih područja. IPA programiranjem je određeno da 30 miliona eura bude dodijeljeno za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja. Sredstva će biti utrošena kako za jačanje institucionalnih kapaciteta, tako i za podršku poljoprivrednicima dodjelom grant sredstava. Za podršku podizanja nivoa konkurentnosti i razvoja ruralnih područja, na raspolaganju će biti oko 15 miliona eura koji će putem javnih poziva biti dodjeljivana poljoprivrednicima.

U toku 2019. godine u poljoprivrednom sektoru Bosne i Hercegovine se nastavilo sa aktivnostima vezanim za realizaciju ključnih prioriteta za napredak u pogledu evropskih integracija i ispunjavanja uslova za trgovinske odnose poljoprivrednim proizvodima sa Evropskom unijom. Slijedom toga, a nakon što su svi uslovi za izvoz bili ispunjeni, u januaru 2019. godine Evropska komisija je stavila Bosnu i Hercegovinu na listu zemalja kojima je odobren izvoz pilećeg mesa u Evropsku uniju. Inspekcijski tim Direktorata za hranu, zdravlje, analize i revizije EU je, nakon dvije sprovedene inspekcijske kontrole, u preliminarnom izvještaju dao pozitivno mišljenje za izvoz mesa peradi na evropsko tržište, nakon kojeg je Stalni odbor Evropske unije za biljke, životinje, hranu i hranu za životinje, odobrio izmjenu

relevantnog EU zakonodavstva, kako bi se Bosna i Hercegovina uvrstila na listu trećih zemalja iz kojih se proizvodi od peradi mogu uvoziti, ili biti u tranzitu na evropskom tržištu. Još više se dobija na značaju kad se doda da ova grana poljoprivrede angažuje oko 20 hiljada osoba i postoji veliki potencijal za uvećanjem.

U julu 2019. godine odobren je izvoz jaja za preradu na tržište Evropske unije. Ovo je jedan od značajnijih uspjeha s obzirom da će izvoz jaja povećati konkurentnost peradarskog sektora i ukupnu proizvodnju, ali i omogućiti rast izvoza i drugih prehrambenih proizvoda koji u svom sastavu sadrže jaja, poput tjestenine, pekarskih proizvoda i slično. Firma Agreks iz Donjih Žabara je, za sada, jedina u Bosni i Hercegovini ispunila uslove i dobila mogućnost za izvoz.

Izvoz pilećeg mesa, jaja i mlijeka od ranije su domaćoj ekonomiji dali prije svega međunarodni kredibilitet, jer smo prepoznati kao zemlja koja ima kvalitetne i zdrave proizvode koji se proizvode po najvećim evropskim standardima.

U maju 2019. godine u Ankari je potpisan novi Ugovor o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske. Ministarstvo je neposredno nakon potpisivanja Ugovora, u zakonom propisanoj proceduri, uputilo tekst Ugovora u postupak ratifikacije. Značajno je da će po odredbama iz novog Ugovora, plasman goveđeg mesa iz Bosne i Hercegovine biti u većim količinama nego do sada i to u visini od 8.000 tona. U prve dvije godine, od dana stupanja na snagu novog Ugovora, izvoz mesa će se odvijati po preferencijalnom režimu ukoliko je meso dobijeno od životinja koje su tovljene najmanje 90 dana u Bosni i Hercegovini. Izvoz goveđeg mesa u Tursku je tokom 2019. godine bio u značajnom zastoju, a započeo je odlukom turskih vlasti tek na samom kraju godine, u decembru.

Problemi na rješavanju carinskih barijera koje su uvele prištinske vlasti na uvoz svih roba, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode porijeklom i iz Bosne i Hercegovine, nisu razriješeni tokom 2019. godine. Iako su u cilju rješavanja i eliminacije uvedene prepreke u međusobnoj trgovini, u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, iniciran je i održan sastanak dviju strana, uz prisustvo predstavnika CEFTA Sekretarijata, a usaglašen je jedino stav da je potrebno nastaviti dijalog ka ukidanju stopostotnih taksi na bh. proizvode. Ovim je trgovina praktično zaustavljena, jer je ostvarena količina i vrijednost izvoza poljoprivrednih roba na ovo tržište tokom 2019. godine bila zanemariva.

U nastavku je dat pregled bh. razmjene poljoprivrednim proizvodima.

Tabela 26. - Usporedni pregled bh. razmjene **poljoprivrednim proizvodima** po regionima Mil.KM

Region	2018				2019				INDEX	
	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	UVOZ
EU	382,90	42,87%	1.680,81	54,63%	335,78	40,82%	1.746,83	55,40%	88	104
CEFTA	290,74	32,55%	919,87	29,90%	276,26	33,58%	921,40	29,22%	95	100
EFTA	16,15	1,81%	4,49	0,15%	17,90	2,18%	4,64	0,15%	111	103
Uost*	151,15	16,92%	79,38	2,58%	131,22	15,95%	88,67	2,81%	87	112
Ostatak svijeta	52,29	5,85%	392,18	12,75%	61,53	7,48%	391,47	12,42%	118	100
UKUPNO	893,24	100,00%	3.076,73	100,00%	822,69	100,00%	3.153,01	100,00%	92	102

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

Preliminarni podaci

U 2019. godini izvoz poljoprivrednih proizvoda iznosio je 822,69 miliona KM, dok je uvoz poljoprivrednih proizvoda bio 3,15 milijardi KM, te je zabilježen deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima od 2,33 milijarde KM.

U posmatranoj godini u odnosu na prethodnu godinu, izvoz poljoprivrednih proizvoda je smanjen za 8%, uvoz je povećan za 2%, te je zabilježen rast deficita od 7%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 26%.

Posmatrano po regijama u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu rast izvoza poljoprivrednih proizvoda zabilježen je u EFTA-i (11%), dok je u ostalim regionima zabilježen pad izvoza poljoprivrednih proizvoda.

Bosna i Hercegovina sa Turskom bilježi suficit u razmjeni poljoprivrednih proizvoda, međutim u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu zabilježen je pad suficita od 41%, jer je u istom periodu zabilježen pad izvoza (13%), te rast uvoza (12%).

Pored Turske, Bosna i Hercegovina bilježi suficit sa EFTA-om, te rast suficita od 14%. U istom periodu zabilježen je rast izvoza (11%) i rast uvoza (3%).

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1

Izvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

RB	ZEMLJA	2018		2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	1.741,54	20,06%	1.675,71	19,98%	96,22
2	HRVATSKA	1.464,00	16,86%	1.399,92	16,69%	95,62
3	ITALIJA	1.352,79	15,58%	1.300,53	15,50%	96,14
4	AUSTRIJA	1.020,99	11,76%	1.089,88	12,99%	106,75
5	SLOVENIJA	1.057,05	12,18%	1.006,23	12,00%	95,19
6	MAĐARSKA	285,53	3,29%	269,60	3,21%	94,42
7	FRANCUSKA	228,33	2,63%	264,31	3,15%	115,76
8	NIZOZEMSKA	263,27	3,03%	242,94	2,90%	92,28
9	POLJSKA	163,30	1,88%	168,32	2,01%	103,07
10	ČEŠKA	201,16	2,32%	160,61	1,91%	79,84
11	RUMUNIJA	184,53	2,13%	159,05	1,90%	86,19
12	SLOVAČKA	171,71	1,98%	136,21	1,62%	79,33
13	ŠVEDSKA	99,39	1,14%	86,23	1,03%	86,76
14	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	92,78	1,07%	83,24	0,99%	89,72
15	BELGIJA	60,09	0,69%	78,26	0,93%	130,24
16	LUKSEMBURG	70,69	0,81%	70,86	0,84%	100,24
17	BUGARSKA	50,95	0,59%	52,18	0,62%	102,41
18	ŠPANIJA	94,01	1,08%	46,90	0,56%	49,89
19	DANSKA	25,06	0,29%	39,60	0,47%	158,02
20	LITVANIJA	21,46	0,25%	18,22	0,22%	84,90
21	GRČKA	14,96	0,17%	17,53	0,21%	117,18
22	PORTUGAL	4,41	0,05%	9,12	0,11%	206,80
23	KIPAR	2,47	0,03%	5,12	0,06%	207,29
24	LATVIJA (LETONIJA)	3,95	0,05%	3,07	0,04%	77,72
25	FINSKA	2,48	0,03%	1,71	0,02%	68,95
26	ESTONIJA	1,35	0,02%	1,30	0,02%	96,30
27	IRSKA	0,73	0,01%	1,17	0,01%	160,27
28	MALTA	2,49	0,03%	0,32	0,00%	12,85
Ukupno EU		8.681,46	100,00%	8.388,17	100,00%	96,62

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 2

Uvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

RB	ZEMLJA	2018		2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	2.297,07	19,70%	2.337,75	19,35%	101,77
2	ITALIJA	2.170,79	18,62%	2.333,08	19,31%	107,48
3	HRVATSKA	1.915,16	16,43%	2.020,59	16,73%	105,51
4	SLOVENIJA	917,01	7,86%	906,61	7,51%	98,87
5	AUSTRIJA	672,99	5,77%	721,55	5,97%	107,22
6	POLJSKA	554,78	4,76%	583,57	4,83%	105,19
7	MAĐARSKA	496,50	4,26%	529,14	4,38%	106,57
8	FRANCUSKA	399,82	3,43%	423,23	3,50%	105,86
9	ČEŠKA	337,63	2,90%	363,10	3,01%	107,54
10	NIZOZEMSKA (HOLANDIJA)	264,68	2,27%	267,33	2,21%	101,00
11	RUMUNIJA	207,94	1,78%	221,06	1,83%	106,31
12	ŠPANIJA	245,14	2,10%	217,85	1,80%	88,87
13	GRČKA	249,23	2,14%	200,76	1,66%	80,55
14	BELGIJA	162,45	1,39%	192,23	1,59%	118,33
15	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	160,82	1,38%	159,07	1,32%	98,91
16	SLOVAČKA	147,91	1,27%	153,55	1,27%	103,81
17	BUGARSKA	115,71	0,99%	110,52	0,91%	95,51
18	ŠVEDSKA	104,12	0,89%	108,79	0,90%	104,49
19	IRSKA	55,59	0,48%	59,18	0,49%	106,46
20	DANSKA	45,79	0,39%	47,33	0,39%	103,36
21	MALTA	45,69	0,39%	37,72	0,31%	82,56
22	PORTUGAL	37,60	0,32%	32,73	0,27%	87,05
23	FINSKA	24,67	0,21%	23,99	0,20%	97,24
24	LITVANIJA	13,00	0,11%	13,57	0,11%	104,38
25	LUKSEMBURG	6,09	0,05%	6,28	0,05%	103,12
26	LATVIJA (LETONIJA)	5,72	0,05%	4,53	0,04%	79,20
27	ESTONIJA	3,02	0,03%	3,29	0,03%	108,94
28	KIPAR	2,50	0,02%	1,50	0,01%	60,00
Ukupno EU		11.659,42	100,00%	12.079,91	100,00%	103,61

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 3

Trgovinski bilans BiH po zemljama EU

Mil.KM

RB	ZEMLJA	2018		2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	ITALIJA	-817,99	27,47%	-1.032,55	27,97%	126,23
2	NJEMAČKA	-555,53	18,65%	-662,04	17,93%	119,17
3	HRVATSKA	-451,16	15,15%	-620,67	16,81%	137,57
4	POLJSKA	-391,48	13,15%	-415,25	11,25%	106,07
5	MAĐARSKA	-210,97	7,08%	-259,54	7,03%	123,02
6	ČEŠKA	-136,47	4,58%	-202,49	5,48%	148,38
7	GRČKA	-234,27	7,87%	-183,23	4,96%	78,21
8	ŠPANIJA	-151,14	5,08%	-170,95	4,63%	113,11
9	FRANCUSKA	-171,50	5,76%	-158,92	4,30%	92,66
10	BELGIJA	-102,36	3,44%	-113,97	3,09%	111,34
11	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	-68,04	2,28%	-75,83	2,05%	111,45
12	RUMUNIJA	-23,42	0,79%	-62,01	1,68%	264,77
13	BUGARSKA	-64,76	2,17%	-58,35	1,58%	90,10
14	IRSKA	-54,85	1,84%	-58,01	1,57%	105,76
15	MALTA	-43,20	1,45%	-37,40	1,01%	86,57
16	NIZOZEMSKA (HOLANDIJA)	-1,41	0,05%	-24,40	0,66%	1.730,50
17	PORTUGAL	-33,20	1,11%	-23,61	0,64%	71,11
18	ŠVEDSKA	-4,72	0,16%	-22,56	0,61%	477,97
19	FINSKA	-22,19	0,75%	-22,28	0,60%	100,41
20	SLOVAČKA	23,80	-0,80%	-17,33	0,47%	-72,82
21	DANSKA	-20,73	0,70%	-7,73	0,21%	37,29
22	ESTONIJA	-1,67	0,06%	-1,99	0,05%	119,16
23	LATVIJA (LETONIJA)	-1,77	0,06%	-1,46	0,04%	82,49
24	KIPAR	-0,04	0,00%	3,62	-0,10%	-
25	LITVANIJA	8,46	-0,28%	4,65	-0,13%	54,96
26	LUKSEMBURG	64,60	-2,17%	64,59	-1,75%	99,98
27	SLOVENIJA	140,04	-4,70%	99,62	-2,70%	71,14
28	AUSTRIJA	348,00	-11,69%	368,33	-9,98%	105,84
Ukupno EU		-2.977,97	100,00%	-3.691,74	100,00%	123,97

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Index je veći od 999

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Analize vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2019. godinu, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2019. godinu.